

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W LUBLINIE**

WOOS.410.40.2025.ES

Lublin, dn. 14 marca 2025r.

**Dyrektor
Departamentu Zarządzania
Programami Regionalnymi
Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego**

Odpowiadając na pismo Dyrektora Departamentu Zarządzania Programami Regionalnymi znak: ZPR-IV.411.1.6.2025.AGL z dnia 10.02.2025 r. z prośbą o uzgodnienie, na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla **projektu zmiany Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027 (dalej: FEL lub Program)**, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie stwierdza, co następuje.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 46 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), wymaga m.in. projekt polityki, strategii, planu lub programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 46 ust 2 ustawy o oś przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1.

W oparciu o art. 48 ust. 1 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt. 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie zmiany stanowiącej niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu lub zmiany dotyczącej obszaru w granicach jednej gminy.

Rozpoczęty proces zmiany FEL wynika z art. 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (dalej: rozporządzenie ogólne), zgodnie z którym programy na lata 2021-2027, a zatem i FEL, podlegają procedurze przeglądu śródkresowego. Do dnia 31 marca 2025 r., w odniesieniu do każdego programu należy przedłożyć Komisji Europejskiej (KE) ocenę wyniku przeglądu śródkresowego wraz ze zmienionym programem (jeżeli zostanie to uznane za konieczne w następstwie przedmiotowego przeglądu lub w przypadku wskazania nowych wyzwań wskazanych w stosownych zaleceniach przyjętych w 2024 r. dla poszczególnych krajów).

W konsekwencji powyższego oraz analizy następujących uwarunkowań:

- a. nowych wyzwań wskazanych w stosownych zaleceniach dla poszczególnych krajów przyjętych w 2024 r. (art. 18 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego), tj.: w Zaleceniach Rady z 19 czerwca 2024 r. w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski (19 czerwca 2024 r.), oraz Sprawozdaniu krajowym 2024 – Polska (19 czerwca 2024 r.);
- b. sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, ze szczególnym naciskiem na potrzeby terytorialne, z uwzględnieniem wszelkich istotnych negatywnych zmian finansowych, gospodarczych lub społecznych (art. 18 ust. 1 lit. d rozporządzenia ogólnego);
- c. najważniejszych efektów stosownych ewaluacji (art. 18 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego);
- d. postępów w osiąganiu celów pośrednich przy uwzględnieniu istotnych trudności napotkanych podczas wdrażania programu (art. 18 ust. 1 lit. f rozporządzenia ogólnego);
- e. zapisów Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
- f. zapisów Linii Demarkacyjnej - podziału interwencji i zasad wdrażania programów krajowych i regionalnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027,

uznano za konieczne w ramach przeglądu śródkresowego dokonanie zmian Programu.

Modyfikacje Programu mają charakter dostosowujący i techniczny, stanowią jego niewielką modyfikację i nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko (w aspekcie wpływu negatywnego). Nie zmieniają założeń, celów oraz kryteriów wsparcia określonych w FEL na etapie programowania oraz przeanalizowanych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zakończonej Uchwałą Nr CCCXLV/6003/2022 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 14 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego

2021-2027 oraz Podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. W wyniku wprowadzanych zmian, ustalenia uzgodnione na etapie przeprowadzonej procedury oddziaływania na środowisko i zapisane w Prognozie Oddziaływania na Środowisko projektu Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 pozostają aktualne.

Celem opracowanej Prognozy była identyfikacja potencjalnych i rzeczywistych skutków realizacji projektu Programu, w tym potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi, przy uwzględnieniu możliwych wariantów realizacji projektu. Zadaniem wykonanej Prognozy było również zaproponowanie działań minimalizujących, ograniczających potencjalne negatywne oddziaływanie oraz rozważenie rozwiązań alternatywnych. Podczas opracowania Prognozy przeanalizowano również stopień i sposób uwzględnienia zagadnień zrównoważonego rozwoju w ocenianym dokumencie oraz przeanalizowano możliwość wystąpienia potencjalnych zagrożeń i pól konfliktów ekologicznych wynikających z realizacji projektu Programu. Ocena przewidywanego wpływu projektu FEL na środowisko została wykonana w 2021 r. Ocena potencjalnych oddziaływań jego realizacji na środowisko jest zadaniem skomplikowanym. Wynika to z ogólności zapisów analizowanego dokumentu, w tym z braku opisu konkretnych zamierzeń inwestycyjnych (rodzaj oraz skala) i wskazania ich miejsc lokalizacji. Z tego względu szacowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko miało charakter jakościowy, a nie ilościowy. W prowadzonych analizach skoncentrowano się w szczególności na priorytetach oraz celach szczegółowych, przy uwzględnieniu typów projektów, które będą możliwe do realizacji w ich ramach.

Dla FEL główną bazą dla programowania pozostaje Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Proponowane w FEL zmiany nie wpływają na dotychczasową spójność i zgodność wsparcia z głównymi celami określonymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 i pozostałych 8 zintegrowanych strategii.

Projekt zmian dokumentu zachowuje spójność z zapisami Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020 w aspekcie priorytetów ochrony środowiska, zwiększenia efektywności energetycznej, promowania strategii niskoemisyjnych, które odpowiadają głównie zapisom jednego z Priorytetów Strategii (zrównoważony rozwój, poprzez transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej).

Mając na względzie przeprowadzoną analizę oddziaływania zaproponowanych kierunków działań w ramach poszczególnych priorytetów przy uwzględnieniu zapisów art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w kontekście zapisów Konwencji o ocenach oddziaływania na środowiska w kontekście transgranicznym, w Prognozie nie stwierdzono, by przewidywane kierunki działań miały charakter oddziaływań o zasięgu transgranicznym. W związku z powyższym proponowane zmiany również nie mają charakteru oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Niebezpieczeństwo negatywnego wpływu transgranicznego może być związane z realizacją konkretnych zamierzeń inwestycyjnych oraz doбором lokalizacji obiektów/infrastruktury. W takich sytuacjach w trakcie uzyskiwania stosownych decyzji (etap oceny oddziaływania na środowisko konkretnych inwestycji) istotnym elementem oceny będzie analiza potencjalnych oddziaływań transgranicznych. Na tym etapie zostanie podjęta decyzja o ewentualnej konieczności przeprowadzenia procedury transgranicznej.

Zdaniem IZ FEL, proponowane zmiany w Programie nie wpływają na prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska w innym aspekcie niż opisane w Prognozie. Biorąc pod uwagę charakter, rodzaj oraz skalę przewidzianych w projekcie aktualizacji FEL działań oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem, realizacja zapisów dokumentu nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych oraz wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi. Poprawa stanu środowiska uzyskana w wyniku realizacji FEL w zmodyfikowanym kształcie wywoła za to pozytywny wpływ na zdrowie i jakość życia ludzi. Przyspieszenie zielonej transformacji poprzez zwiększenie alokacji na działania zwiększające efektywność energetyczną budynków, rozszerzenie katalogu podmiotów realizujących ten zakres wsparcia jak również zmianę na bardziej dostępną formy ich finansowania przyspieszy redukcję gazów cieplarnianych wprowadzanych do atmosfery.

Wyasygnowanie dodatkowej kwoty na inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska ma na celu eliminowanie zagrożeń zdrowotnych mieszkańców jakie niosą użytkowane w dalszym ciągu wyroby zawierające azbest, a co za tym idzie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Podnoszenie jakości edukacji, rozwój infrastruktury edukacyjnej czy infrastruktury zdrowotnej skutkować będzie bezpośrednim wpływem na jakość życia oraz zdrowie społeczeństwa zamieszkującego województwo. Istotnymi aspektami są również zagadnienia rozwoju przedsiębiorczości, w tym transformacja cyfrowa i tworzenie nowych miejsc pracy, działania z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, włączenia społecznego, które mają bezpośrednie przełożenie na warunki bytowe ludzi.

Zatem, zaniechanie realizacji tego typu zadań nie będzie przyczyniać się do poprawy aktualnej sytuacji, a wręcz będzie prowadzić do pogłębiania istniejących problemów. Polepszanie stanu środowiska uzyskane w wyniku realizacji FEL w zmodyfikowanym kształcie, będzie bez wątpienia pozytywnie oddziaływało na zdrowie i jakość życia ludzi.

Oddziaływanie to będzie miało zarówno charakter bezpośredni jak również pośredni gdy jego skutki dla zdrowia i jakości życia uwidocznia się w dłuższej perspektywie czasu.

W ramach przedłożonego do uzgodnienia projektu zmiany FEL nie zaplanowano alokowania środków na nowe obszary wsparcia, które nie były wcześniej zaakceptowane przez Komisję Europejską i które nie byłyby poddane analizie w Prognozie oddziaływania na środowisko z 2021 r.

Ponadto każdy projekt w ramach FEL może być realizowany dopiero po przedstawieniu dokumentów z zakresu oceny oddziaływania na środowisko, wpływu na jednolite części wód oraz wpływu na obszary Natura 2000. W ramach FEL dofinansowanie może otrzymać projekt, który nie będzie wywierał negatywnego oddziaływania na obszary objęte lub te, które mają być objęte siecią Natura 2000. W ramach wprowadzanych zmian nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Według Wnioskodawcy istotnym argumentem przemawiającym za odstępieniem od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ponadto fakt, że środki zostały realokowane wyłącznie w ramach obszarów wsparcia już objętych interwencją Programu. Typy projektów określone w przedstawionym wyżej wykazie zmian jako nowe, stanowią w rzeczywistości zaakcentowanie funkcjonujących już w ramach FEL obszarów wsparcia. Ponadto, realokacja, czy inne rozłożenie akcentów wsparcia nie zostanie skierowana wyłącznie na jeden obszar, co mogłoby mieć wpływ na skalę oraz kumulację oddziaływania realizowanego Programu na środowisko.

Mając powyższe na uwadze, w opinii IZ FEL, proponowane zmiany w FEL mają charakter dostosowujący i techniczny oraz stanowią jego niewielką modyfikację, która nie będzie miała znaczącego wpływu na środowisko.

Na podstawie przeprowadzonej analizy załączonych dokumentów Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie **uzgadnia na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027.**

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie**

Beata Sielewicz
/-podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Regionalnymi;
2. a/a..